

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा – २०२१

कक्षा – आचार्यः	प्रश्नपत्रम् – ३	गुणाः – ५०
विषयः – नव्यव्याकरणम्	सत्रम् – २	समयः – २:०० तः ४:००
दिनाङ्कः – १५/०७/२०२१	सन्दर्भग्रन्थः – प्रौढमनोरमा (षड्-लिङ्गप्रकरणम्)	

सूचना - निम्नलिखितेषु एकादशसु प्रश्नेषु केषाञ्चित् पञ्च प्रश्नाः विधेयाः।

प्रत्येकं प्रश्नस्य समानगुणाः। (१०)

- प्रश्नः १ निम्नलिखितेषु सूत्रेषु किमपि सूत्रद्वयं स्वपाठ्यपुस्तकानुसारं व्याख्येयम्। १०
- १ अमि पूर्वः
- २ अतो भिस ऐस्
- ३ नामि
- ४ नृ च
- प्रश्नः २ अर्थवदधातुरप्रत्ययः प्रातिपदिकम् सूत्रस्य प्रौढमनोरमानुसारं व्याख्या कार्या। १०
- प्रश्नः ३ कृत्तद्धितसमासाश्च सूत्रस्य प्रौढमनोरमानुसारं व्याख्या कार्या। १०
- प्रश्नः ४ अचि र ऋतः सूत्रस्य स्वपाठ्यपुस्तकानुसारं व्याख्या कार्या। १०
- प्रश्नः ५ अस्थिदधिसक्थ्यक्षणामनङ्गुदात्तः सूत्रमिदं स्वपाठ्यपुस्तकानुसारं व्याख्येयम्। १०
- प्रश्नः ६ निम्नलिखितेषु द्वयोः सूत्रयो यथाग्रन्थं व्याख्या कार्या। १०
- १ वा द्रुहमुहण्णुहण्णिहाम्
- २ वसुस्रंसुध्वंस्वनङ्गुहां दः
- ३ दिव औत्
- ४ षट्चतुर्भ्यश्च
- प्रश्नः ७ हो ङः सूत्रमिदं यथाग्रन्थं व्याख्येयम्।
- प्रश्नः ८ नलोपः सुप्स्वरसंज्ञातुग्विधिषु कृति सूत्रमिदं यथाग्रन्थं व्याख्येयम्।
- प्रश्नः ९ नहो धः सूत्रस्य प्रौढमनोरमानुसारं व्याख्या कार्या।
- प्रश्नः १० अहन् सूत्रस्य प्रौढमनोरमानुसारं व्याख्या कार्या।

प्रश्नः ११ निम्नलिखितेषु प्रश्नेषु दशानां प्रश्नानां लघूत्तरं देयम्।

- १ अर्थवदधातुरप्रत्ययः प्रातिपदिकम् सूत्रे अर्थवत्-शब्दे मतुप्-प्रत्ययः कस्मिन् अर्थे अस्ति?
- २ अर्थवदधातुरप्रत्ययः प्रातिपदिकम् सूत्रे प्रत्ययं वर्जयित्वा इत्यस्य अभावे सात्पदाद्योः सूत्रे कस्य ग्रहणं व्यर्थं भवति?
- ३ लोहितान्मणौ सूत्रेण कः प्रत्ययो भवति?
- ४ रामान् इत्यत्र केन सूत्रेण सकारस्य स्थाने नकारो भवति?
- ५ डिद्वचवस्य याट् आगमः केन सूत्रेण भवति?
- ६ स्याट् आगमः केन सूत्रेण भवति?
- ७ नपुंसकाच्च सूत्रेण औडः स्थाने कः आदेशो भवति?
- ८ नपुंसकलिङ्गे सर्वनामस्थानसंज्ञा केन सूत्रेण भवति?
- ९ लिह-धातुः कस्मिन् अर्थे प्रयुज्यते?
- १० तुराषाट् इत्यत्र सकारस्य स्थाने षकारः केन सूत्रेण भवति?
- ११ षट्चतुर्भ्यश्च सूत्रेण कः आगमो भवति?
- १२ त्यदादेः सम्बोधनम् अस्ति/नास्ति?
- १३ गिर्-शब्दे को धातुः?
- १४ पुर इत्यत्र केन सूत्रेण ऋकारस्य स्थाने उकारो भवति?
- १५ अन्वादेशे नुपंसके एनद्वक्तव्यः इति वार्तिकेन कयोः शब्दयोः स्थाने एनत् आदेशो भवति?

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – जुलाई - २०२१

कक्षा – आचार्य – १	प्रश्नपत्रम् – १	गुणाः – ५०
विषयः – अनिवार्यसंस्कृतम्	सत्रम् – २	समयः – २ तः ४
दिनाङ्कः – १३/०७/२०२१	सन्दर्भग्रन्थः – संस्कृतसाहित्येतिहासः	

सूचना - निम्नलिखितेषु एकादशप्रश्नेषु केचन पञ्चप्रश्नाः विधेयाः।

प्रत्येकं प्रश्नस्य समान गुणाः। (१०)

प्रश्नः १ नाटकस्य उद्भवं विकासं च विस्तरेण लिखत ।

प्रश्नः २ महाकविभासस्य परिचयं तत्कृतिपरिचयं च लिखत ।

प्रश्नः ३ अभिज्ञानशाकुन्तलस्य कथावस्तु वैशिष्ट्यं च लिखत ।

प्रश्नः ४ गद्यस्य उद्भवं विकासपरम्परां च लिखत ।

प्रश्नः ५ महागविबाणभट्टस्य परिचयं लिखत ।

प्रश्नः ६ किरातार्जुनीयस्य कथावस्तु वैशिष्ट्यं च लिखत ।

प्रश्नः ७ पञ्चतन्त्रस्य परिचयः विस्तरेण लेख्यः ।

प्रश्नः ८ त्रिविक्रमभट्टस्य परिचयं विलिख्य तत्कृतेः परिचयं लिखत ।

प्रश्नः ९ रससिद्धान्तस्य प्रतिपादनं कुरुत ।

प्रश्नः १० अलङ्कारसिद्धान्तस्य विषये लिखित्वा प्रमुखाचार्याणां मतानि लिखत ।

प्रश्नः ११ दशानां प्रश्नानां लघूत्तराणि लिखत ।

१ नाटके अधिकाधिकं कति अङ्काः भवन्ति ?

२ भासनाटकचक्रस्य सम्पादकः कः वर्तते ?

- ३ मृच्छकटिकस्य रूपकप्रकारः कः ?
- ४ रत्नावलीनाटिकायाः कर्ता कः अस्ति ?
- ५ अवन्तिसुन्दरीकथायाः लेखकः कः ?
- ६ आद्यः गद्यकारः कः अस्ति ?
- ७ अम्बिकादत्तव्यासस्य प्रसिद्धं गद्यकाव्यं किम् ?
- ८ रघुवंशमहाकाव्ये कति सर्गाः सन्ति ?
- ९ माघकाव्यम् इति अन्यनाम्ना प्रसिद्धं महाकाव्यं किम् ?
- १० यक्षस्य विरहावस्थां स्वीकृत्य कालिदासेन किं काव्यं रचितम् ?
- ११ गद्यपद्यमयं काव्यं किं कथ्यते ?
- १२ त्रिविक्रमभट्टस्य प्रसिद्धं चम्पूकाव्यं किम् ?
- १३ बृहत्कथामञ्जरी केन विरचिता ?
- १४ ध्वनिसिद्धान्तस्य प्रवर्तकः आचार्यः कः ?
- १५ कुन्तकेन कः शास्त्रीयग्रन्थः लिखितः ?

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा - - २०२१

कक्षा – आचार्य-१	प्रश्नपत्रम् – २	गुणाः - ५०
विषयः – सर्वदर्शनम्	सत्रम् - २	समयः – २:०० तः ४:००
दिनाङ्कः – १४/०७/२०२१	सन्दर्भग्रन्थः – योगसूत्रम् (द्वितीयतृतीयपादौ)	

- सूचना – (i) निम्नलिखितेषु एकादशप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्ना विधेयाः।
(ii) प्रत्येकं प्रश्नस्य अङ्काः समानाः सन्ति। (१०)
- प्रश्नः – १ अधोलिखितेषु सूत्रेषु द्वयोः सूत्रयोः व्याख्यात्मकम् उत्तरं लिख्यताम् ।
(१) त्रयमेकत्र संयमः।
(२) सर्वार्थतैकाग्रतयोः क्षयोदयौ चित्तस्य समाधिपरिणामः।
(३) शान्तोदिताव्यपदेश्यधर्मानुपाती धर्मी।
- प्रश्नः – २ चित्तस्य त्रिविधं परिणामं यथाभाष्यम् उपपादयत।
- प्रश्नः – ३ संयमजयात् कासां सिद्धीनां प्राप्तिः भवति इति यथाभाष्यं निरूपयत।
- प्रश्नः – ४ धर्मलक्षणावस्थापरिणामान् यथाभाष्यं प्रतिपादयत।
- प्रश्नः – ५ द्विविधं कर्म यथाग्रन्थं प्रतिपादयत।
- प्रश्नः – ६ अधोलिखितेषु सूत्रेषु द्वयोः सूत्रयोः व्याख्यात्मकम् उत्तरं लिख्यताम् ।
(१) संस्कारसाक्षात्करणात्पूर्वजातिज्ञानम्।
(२) भुवनज्ञानं सूर्ये संयमात्।
(३) सत्त्वपुरुषयोः शुद्धिसाम्ये कैवल्यमिति।
- प्रश्नः – ७ पातञ्जलयोगदर्शनस्य तत्त्वमीमांसां लिखत।
- प्रश्नः – ८ कैवल्यपादस्य सारांशं स्वशब्दैः निबध्नीत।
- प्रश्नः – ९ समाधिजाः सिद्धीः यथाभाष्यम् उपवर्णयत।

प्रश्न: - १० चतुष्पदीं कर्मजातिं निरूप्य तस्याः विपाकफलं वर्णयत।

प्रश्न: - ११ अधोनिर्दिष्टेषु केषाञ्चित् दश प्रश्नानाम् अतिलघूत्तरं यच्छत ।

- (१) का नाम धारणा?
- (२) किं नाम ध्यानम्?
- (३) को नाम समाधिः?
- (४) प्रज्ञालोकः कस्मात् भवति?
- (५) भूतेन्द्रियेषु कति परिणामाः भवन्ति?
- (६) को नाम धर्मी?
- (७) अतीतानागतज्ञानं कस्मात् भवति?
- (८) किं नाम कर्म?
- (९) सूर्ये संयमात् कस्य ज्ञानं भवति?
- (१०) तपसि लोके देवनिकायः?
- (११) मूर्धज्योतिषि संयमात् कस्य दर्शनं भवति?
- (१२) अणिमादिसिद्धयः कति सन्ति?
- (१३) आस्तिकदर्शनानि कति सन्ति?
- (१४) योगसूत्रकारः कः?
- (१५) योगस्य कति अङ्गानि सन्ति?

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – जुलाई - २०२१

कक्षा – शास्त्री-3	प्रश्नपत्रम् – 5	गुणाः – ५०
विषयः – पुराणेतिहासः	सत्रम् – 6	समयः – १० तः १२
दिनाङ्कः – १७/०७/२०२१	सन्दर्भग्रन्थः – श्रीमद्भागवते नवमस्कन्धः, मार्कण्डेयपुराणे च 79-91 अध्यायाः	

सूचना - निम्नलिखितेषु दशप्रश्नेषु केचन पञ्चप्रश्नाः विधेयाः ।

प्रत्येकं प्रश्नस्य समानगुणाः । (१०)

प्रश्नः १ द्वयोः पद्ययोः ससन्दर्भप्रसङ्गं व्याख्या कार्या ।

१ स वै मनः कृष्णपदारविन्दयोर्वचांसि वैकुण्ठगुणानुवर्णने ।
करौ हरेर्मन्दिरमार्जनादिषु श्रुतिं चकाराच्युतसत्कथोदये ॥

२ अम्बरीषो महाभागः सप्तद्वीपवतीं महीम् ।
अव्ययां च श्रियं लब्ध्वा विभवं चातुलं भुवि ॥

३ भगवञ्छ्रोतुमिच्छामि राजर्षेस्तस्य धीमतः ।
न प्राभूद् यत्र निर्मुक्तो ब्रह्मदण्डो दुरत्ययः ॥

प्रश्नः २ वैवस्वतमनुपुत्रस्य सुकन्यायाश्च चरित्रं वर्णयत ।

प्रश्नः ३ भगवतः श्रीरामस्य दिव्यलीलाः प्रतिपादयत ।

प्रश्नः ४ कयोरपि द्वयोः पद्ययोः ससन्दर्भप्रसङ्गपूर्वकं संस्कृते व्याख्या कार्या ।

१ स्वागतं ते वरारोहे आस्यतां करवाम किम् ।
संरमस्व मया साकं रतिनीं शाश्वतीः समाः ॥

२ न जातु कामः कामानामुपभोगेन शाम्यति ।
हविषा कृष्णवर्त्मैव भूय एवाभिवर्धते ॥

३ वर्णयामि महापुण्यं सर्वपापहरं नृणाम् ।
यदोर्वशं नरः श्रुत्वा सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥

प्रश्नः ५ परशुरामचरित्रं तत्कृतक्षत्रियसंहारं च वर्णयत ।

प्रश्नः ६ निमिवंशाख्यानं भागवतोक्तदिशा उपपादयत ।

प्रश्न: ७ कयोरपि द्वयोः श्लोकयोः ससन्दर्भप्रसङ्गपूर्वकं संस्कृते व्याख्या कार्या ।

- १ महामाया हरेश्चैषा तथा सम्मोह्यते जगत् ।
ज्ञानिनामपि चेतांसि देवी भगवती हि सा ॥
- २ तथापि तत्समुत्पत्तिर्बहुधा श्रूयतां मम ।
देवानां कार्यसिद्ध्यर्थमाविर्भवति सा यदा ॥
- ३ संस्मृता संस्मृता त्वं नो हिंसेथाः परमापदः ।
यश्च मर्त्यः स्तवैरेभिस्त्वां स्तोष्यत्यमलानने ॥

प्रश्न: ८ मधु-कैटभवधप्रसङ्गं यथाग्रन्थं वर्णयत ।

प्रश्न: ९ देवैः कृतां देवीस्तुतिं तथा च देव्या देवेभ्यः दत्तं वरदानम् उपपादयत ।

प्रश्न: १० दशानां एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।

- १ वर्षशतैरपि कस्य वंशस्य वर्णनं कर्तुं न शक्यते ?
- २ श्रद्धादेवी होतारमुपगम्य प्रणम्य किमयाचत ?
- ३ इलां नाम कन्यां कुमारं विधातुं कः प्रभुं प्रार्थयामास ?
- ४ पुत्रकामः सन् मनुः कुत्र कतिवर्षं च तपस्तेपे ?
- ५ रात्रौ शार्दूलशङ्कया कः गोशिरच्छेदमकरोत् ?
- ६ च्यवनमहर्षये यौवनं कः ददौ ?
- ७ अम्बरीषं व्यापादनाय कृत्यां कः निर्ममे ?
- ८ नवमस्कन्धे कति अध्यायाः ?
- ९ 'साधूनां हृदयं त्वहमिति' कः ब्रूते ?
- १० यज्ञशालायां रात्रौ अभिमन्त्रितं जलं कः पपौ ?
- ११ सूर्यतनयः सावर्णिः कतमो मनुः ?
- १२ वने कः पुत्राणां कुशलाकुशलं ज्ञातुमभिलषति ?
- १३ देव्यै कमण्डलुं कः ददौ ?
- १४ हिमालये विष्णुमायां के प्रतुष्टुवुः ?
- १५ वने सुरथः कस्याश्रममद्राक्षीत् ?

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – जुलाई - २०२१

कक्षा – शास्त्री-3	प्रश्नपत्रम् – 5	गुणाः – ५०
विषयः – रामानुजवेदान्तः	सत्रम् – 6	समयः – १० तः १२
दिनाङ्कः – १७/०७/२०२१	सन्दर्भग्रन्थः – श्रीमद्भगवद्गीता १०-१२ अध्यायाः	

सूचना - निम्नलिखितेषु दशप्रश्नेषु केचन पञ्चप्रश्नाः विधेयाः ।

प्रत्येकं प्रश्नस्य समानगुणाः । (१०)

प्रश्नः १ अधोलिखितेषु द्वयोः पद्ययोः व्याख्या कार्या ।

१ यो मामजमनादिं च वेत्ति लोकमहेश्वरम् ।

असम्मूढः स मर्त्येषु सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥

२ अहं सर्वस्य प्रभवो मत्तः सर्वं प्रवर्तते ।

इति मत्वा भजन्ते मां बुधा भावसमन्विताः ॥

३ अहमात्मा गुडाकेश सर्वभूताशयस्थितः ।

अहमादिश्च मध्यं च भूतानामन्त एव च ॥

प्रश्नः २ भगवतः विभूतेः स्वरूपं सविस्तरं यथाग्रन्थं प्रतिपादयत ।

प्रश्नः ३ भगवतः असाधारणान् कल्याणगुणगुणान् प्रतिपाद्य तस्य सर्वात्मत्वं संसाधयत ।

प्रश्नः ४ कयोरपि द्वयोः पद्ययोः व्याख्या कार्या ।

१ मदनुग्रहाय परमं गुह्यमध्यात्मसञ्ज्ञितम् ।

यत्त्वयोक्तं वचस्तेन मोहोऽयं विगतो मम ॥

२ पितासि लोकस्य चराचरस्य त्वमस्य पूज्यश्च गुरुर्गरीयान् ।

न त्वत्समोऽस्त्यभ्यधिकः कुतोऽन्यो लोकत्रयेऽप्यप्रतिमप्रभावः ॥

३ नाहं वेदैर्न तपसा न दानेन न चेज्यया ।

शक्यं एवंविधो द्रष्टुं दृष्टवानसि मां यथा ॥

प्रश्नः ५ भगवतः स्वरूपम् एकादशाध्यायानुगुणं प्रतिपादयत ।

प्रश्नः ६ एकादशाध्यायस्य सारांशं लिखत ।

प्रश्न: ७ कयोरपि द्वयोरुपरि टिप्पणी लेख्या ।

- १ भगवतः भक्तिरूपोपासनायाः श्रेष्ठत्वम् ।
- २ अनभिसंहितफलकर्मनिष्ठस्य उपादेयाः गुणाः ।
- ३ समबुद्धयः के ? स्पष्टयत ।

प्रश्न: ८ यथाग्रन्थं भक्तियोगं प्रतिपादयत ।

प्रश्न: ९ भगवन्तमुपासीनानां भक्तानां युक्ततमत्त्वं सविशदं सविस्तरञ्च प्रतिपादयत ।

प्रश्न: १० अधोलिखितेषु दशानां लघूत्तराणि लिखत ।

- १ अजः कः ?
- २ नित्यसृष्टिप्रवर्तनाय ब्रह्मणः मनसः के सम्भवाः ?
- ३ परमात्मा तेषां सततयुक्तानां भजतां प्रीतिपूर्वकं किं ददाति ?
- ४ सर्वभूतानाम् उत्पत्तिस्थितिप्रलयहेतुः कः ?
- ५ दशमेऽध्याये कति श्लोकास्सन्ति ?
- ६ विभूतियोगः कस्मिन्नध्याये वर्णितः ?
- ७ परमात्मा साकारोऽस्ति वा निराकारः ?
- ८ गुडाकेशः कः ?
- ९ जगति सर्वो वेदिता वेद्यं च कः ?
- १० एकादशाध्यायस्य नाम किम् ?
- ११ प्रत्यगात्मा कः ?
- १२ अभ्यासात् किं श्रेयः ?
- १३ द्वादशेऽध्याये कति श्लोकाः सन्ति ?
- १४ भक्तियोगः कस्मिन्नध्याये प्रतिपादितः ?
- १५ स्थिरमतिः भक्तिमान् नरः कस्य प्रियः ?

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रांतपरीक्षा – २०२१

कक्षा – शास्त्री-३	प्रश्नपत्रम् – २	गुणाः – ५०
विषयः – English-Computer	सत्रम् – ६	समयः – १०:०० तः १२:००
दिनाङ्कः – १४/०७/२०२१	सन्दर्भग्रन्थः – Let's Go Home and other Stories	

: ENGLISH SECTION :

Q-1 Answer the following questions briefly: (any four) 08

1. Who is the writer of The terrorist?
2. Who was SardarBir Singh? Why did he go to the Legislative Assembly building?
3. What happened at the end of the story “The Terrorist”?
4. Why did the sparrows not eat the bread crumbs thrown by the grand mother?
5. How can you say the grandmother and the narrator were friendly?
6. Who is the author of portrait of a lady?
7. What happened to Sambu’s mother in the theatre?
8. Who is the author of 'A shadow'?

Q-2 Write short-note : (Any One) 05

1. SardarBir Singh
2. End of the story “A Shadow”
3. End of the story “The Portrait of a Lady”

Q-3 Prepare a resume: (any one) 05

1. Prepare a resume for the post of a Temple Priest at ISKCON temple in London.
2. Prepare a resume for the post of an Assistant Professor of Sanskrit in a college.
3. Prepare a resume for the post of a computer Programmer in Shree Somnath Sanskrit University.

Q-4 Fill in the blanks: Grammar: (any eight) 08

1. Get ___ the bus. (in, into)
2. Hide _____ the door. (after, behind)
3. The cat jumped _____ the table. (on, over)
4. Bhavnath temple is _____ the Girnar mountain. (under, below)
5. I want to plant many trees _____ the footpath. (under, along)
6. The train went _____ the rails. (of, off)
7. She lives at the Marine drive ___ Mumbai. (at, in)
8. A child is _____ mother and father. (during, between)
9. Bread and butter _____ food for as there. (was, were)
10. Gymnastics ___ her favourite sports. (is, are)
11. Each of the students ___ the yoga daily. (exercises, exercise)
12. Flora and her friends _____ care of the nature. (takes, take)
13. Everyone _____ powerful. (is, are)
14. Every man ___ mortal. (is, are)
15. English and Computer _____ useful subjects. (are, is)

Q-5 Choose a correct answer from the given options to make the sentence correct. (Any Six) 06

1. Author of “The Terrorist” is
(A) Mulk Raj Anand (C) Arun Joshi
(B) Raja Rao (D) R.K. Narayan
2. Legislative Assembly Buildings are situated in...
(A) New Delhi (C) Chennai
(B) Mumbai (D) Kolkata
3. Name of the companion of SardarBir Singh was ...
(A) VasuDev (C) VarunDev
(B) AgniDev (D) KapilDev
4. At Kakori, SardarBir Singh had looted...
(A) Calcutta Mail (C) Madras Mail
(B) Mumbai Mail (D) Delhi Mail
5. The author of “The Portrait of a Lady” is...
(A) Khushawant Singh (C) R.K. Narayan
(B) Arun Joshi (D) Anita Desai
6. The picture in “A Shadow” was...
(A) Telugu (C) English
(B) Tamil (D) Sanskrit
7. Name of the boy in “A Shadow” is...
(A) Vihan (C) Sambu
(B) Bir Singh (D) Gauri
8. Name of the girl in the movie in the story “A Shadow” is...
(A) Sambu (C) VithalTiddi
(B) Kumari (D) Radha
9. The bird in “The Portrait of a Lady” is...
(A) parrot (C) crow
(B) sparrow (D) Asian koel

10. The grandmother threw the sparrow ____.
- (A) rice (C) groundnut
(B) bread crumb (D) jowar
11. Put the ice cream ____ the fridge.
- (A) in (C) into
(B) after (D) over
12. Bread and butter ____ difficult in Mumbai.
- (A) are (C) is
(B) are being (D) have been

: COMPUTER SECTION :

Q-6 Write the answer of Short questions of the following. (Any eight)

08

1. Give the full form of NLP.
2. How Wikipedia helps us?
3. What do you mean by Search Engine?
4. What is digital library of India?
5. What do you mean by google?
6. Give some examples of NLP.
7. What is translation?
8. What is NLP?
9. State examples of Search Engine.
10. Write some examples of web browsers.
11. What is corpora?
12. In which year digital library of India is launched?
13. What is Wikipedia?
14. How many language available in digital library of India?
15. What do you mean by transliteration?

Q-7 Choose a correct answer from the given options. (Any Eight)

08

1. Choose from the following areas where NLP can be useful.
(A) Automatic text summarization (B) Automatic question-answer system
(C) Information retrieved (D) All of the mentioned
2. Which of the following is not a browser.
(A) Chrome (B) Google
(C) Safari (D) Opera
3. Which of the following are Indian language dictionaries?
(A) Hindi dictionary (B) Gujarati dictionary
(C) Marathi dictionary (D) All of the mentioned
4. Google translator translates _____.

- (A) Hindi (B) Bengali
(C) Gujarati (D) All of the mentioned
5. NLP is _____.
(A) Search Engine (B) books
(C) language programs (D) None of the mentioned
6. Which of the following is not a Search Engine.
(A) Google (B) Lycos
(C) Yandey (D) Wikipedia
7. NLP is related to _____.
(A) linguistics (B) Astrology
(C) Biology (D) All of the mentioned
8. Translators do _____.
(A) Translates language (B) Search
(C) Provides online books (D) None
9. What are the fields of NLP?
(A) Computer Science (B) Artificial Intelligency
(C) Linguistics (D) All of the mentioned
10. Mozilla firefox is a _____.
(A) Dictionary (B) Search Engine
(C) Web browser (D) NLP
11. The translation of one language to another is done by _____.
(A) Google translator (B) Safari
(C) Mozilla firefox (D) None of the above
12. Wikipedia is available in _____ languages.
(A) 321 (B) 325
(C) 400 (D) 300
13. NLP is introduced in which years?
(A) 1950 (B) 1951
(C) 1952 (D) 1953
14. Dictionary is _____.
(A) Collection of words (B) Search Engine
(C) Browser (D) None
15. Wikipedia _____.
(A) is a software (B) is a program
(C) provides information (D) None

Q-8 Write True/False (Any two)

02

1. NLP is concerned with the interactions between computers and human language.
2. We can edit the contents of Wikipedia.
3. Digital libraries provides books online for reading.
4. Wikipedia translate the language.

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रांतपरीक्षा – २०२१

कक्षा – शास्त्री	प्रश्नपत्रम् – ३	गुणाः – ५०
विषयः – हिन्दी	सत्रम् – ६	समयः – १०:०० तः १२:००
दिनाङ्कः – १५/०७/२०२१	सन्दर्भग्रन्थः – 'रश्मिरथी' – खण्डकाव्य - दिनकर	

निम्नलिखित प्रश्नों में से कीन्हीं पांच प्रश्नों का उत्तर दीजिए।
सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

- प्रश्न -१ खण्डकाव्य की परिभाषा देते हुए हिन्दी खण्डकाव्य के उद्भव और विकास का आलेखन कीजिए। १०
- प्रश्न -२ 'रश्मिरथी' की सर्गबद्ध कथा संक्षेप में लीखिए। १०
- प्रश्न -३ 'रश्मिरथी' के प्रमुख पात्र कर्ण की चारित्रिक विशेषताओं को स्पष्ट कीजिए। १०
- प्रश्न -४ चतुर्थ सर्ग में कवि द्वारा वर्णित दान के महत्त्व को स्पष्ट करते हुए कर्ण के महादान की कथा का वर्णन कीजिए। १०
- प्रश्न -५ " 'जातिवाद का खण्डन' - 'रश्मिरथी' की प्रमुख समस्या है।" - समझाइए। १०
- प्रश्न -६ 'रश्मिरथी' शीर्षक की सार्थकता सिद्ध कीजिए। १०
- प्रश्न -७ एक आधुनिक कवि के रूप में दिनकरजी का परिचय दीजिए। १०
- प्रश्न -८ खण्डकाव्य के लक्षणों के आधार पर एक सफल खण्डकाव्य के रूप में 'रश्मिरथी' की समीक्षा कीजिए। १०
- प्रश्न -९ निम्नलिखित बहुवैकल्पिक प्रश्नों में से कीन्हीं दस प्रश्नों के उत्तर लीखिए। १०
- १ दिनकरजी का जन्म किस हिन्दीभाषी राज्य में हुआ था?
(अ) उत्तरप्रदेश (ब) बिहार
(क) मध्यप्रदेश (ड) राजस्थान
 - २ दिनकरजी को ज्ञानपीठ पुरस्कार किस कृति पर मिला?
(अ) उर्वशी (ब) कुरुक्षेत्र
(क) संस्कृति के चार अध्याय (ड) रश्मिरथी
 - ३ दिनकरजी का कौन सा प्रबन्धकाव्य अप्राप्य है?
(अ) कुरुक्षेत्र (ब) उर्वशी
(क) रश्मिरथी (ड) प्रणभंग

- ४ 'रश्मिर्थी' का प्रकाशन किस वर्ष हुआ?
- (अ) १९५० (ब) १९५२
(क) १९५५ (ड) १९५१
- ५ 'रश्मिर्थी' को कितने सर्गों में बाँटा गया है?
- (अ) चार (ब) पाँच
(क) दस (ड) सात
- ६ 'रश्मिर्थी' के प्रथम सर्ग का आरम्भ कवि ने किसकी वन्दना से किया है?
- (अ) अग्नि (ब) वायु
(क) समुद्र (ड) पृथ्वी
- ७ प्रथम सर्ग में कवि के मतानुसार उँच-नीच का भेद न माननेवाला कौन है?
- (अ) पूज्य प्राणी (ब) ज्ञानी
(क) तेजस्वी (ड) देवता
- ८ कर्ण की जांघ पर मस्तक रखरक कौन सोया था?
- (अ) जमदग्नि (ब) वसिष्ठ
(क) गौतम (ड) परशुराम
- ९ 'रश्मिर्थी' के तीसरे सर्ग के दूसरे भाग में किसका वर्णन है?
- (अ) कृष्णसंदेश (ब) आश्रमवास
(क) शक्तिप्रदर्शन (ड) कुन्ती की बीनती
- १० श्रीकृष्ण के अनुसार कर्ण के मुकुट धारण करने पर उन्हें पान कौन खिलायेगी?
- (अ) उत्तरा (ब) कुन्ती
(क) गांधारी (ड) पांचाली
- ११ कर्ण के सामने विप्रवेश में दान मांगने कौन आता है?
- (अ) इन्द्र (ब) वरुण
(क) बृहस्पति (ड) चन्द्र
- १२ कर्ण के तरकस में छिपे विषधर भुजंग का नाम क्या था?
- (अ) गंधर्वसेन (ब) रत्नसेन
(क) अश्वसेन (ड) पुष्पसेन
- १३ किसके कहने पर कर्ण एकध्री का प्रयोग करता है?
- (अ) कृष्ण (ब) अर्जुन
(क) द्रोणाचार्य (ड) दुर्योधन
- १४ 'रश्मिर्थी' का प्रेरणास्त्रोत क्या है ?
- (अ) रामायण (ब) पुराण
(क) महाभारत (ड) वेद
- १५ इस खण्डकाव्य में 'रश्मिर्थी' शब्द का प्रयोग किसके लिए किया गया है?
- (अ) कर्ण (ब) अर्जुन
(क) श्रीकृष्ण (ड) भीष्मपितामह
